

SOSYAL BİLİŞSEL ÖĞRENME

Doç. Dr. Tülin ŐENER

Albert Bandura

- ▶ Bandura'ya göre gözleyerek öğrenme, sadece bir kişinin diğer kişilerin etkinliklerini basit bir biçimde taklit etmesi değil, çevredeki olayları bilişsel olarak işlemelemesi ile kazanılan bilgidir.
- ▶ Bandura'nın kuramına davranışçılar arasında en yakın kuram Tolman'ın kuramıdır. Her ikisi de öğrenme ve performansı birbirinden ayırır.

Bandura'nın davranışçılara yönelik eleştirileri:

- Davranışçılık, doğal ortamlarda meydana gelen şeyleri temsil etmemektedir.
- Davranışçılık genellikle ilk tepkilerin nasıl kazanıldığını açıklamaz.
- Davranışçılık sadece doğrudan öğrenmeyle, yani sonuçların hemen gözlemlendiği durumlara ilgilendir; dolaylı öğrenmeyle ilgilenmez.

Bandura'ya göre öğrenmeyi sağlayan dolaylı yaşantılar:

- ▶ Dolaylı pekiřtirme
- ▶ Dolaylı güdülenme
- ▶ Dolaylı ceza
- ▶ Dolaylı duygu
- ▶ Model özellikleri

► Model özellikleri

- Daha yüksek statülü birey: davranışın sonuçları bilinmiyor-
yüksek düzeyde taklit
- Eşit statüde model: davranışın sonuçları olumlu -yüksek
düzeyde taklit
- Eşit statüde model: davranışın sonuçları olumsuz -taklidin
hemen kesilmesi
- Düşük statülü model: herhangi bir sonuç-çok az etki

Sosyal bilişsel kuramın dayandığı ilkeler

- ▶ Karşılıklı belirleyicilik
- ▶ Sembolleştirme kapasitesi
- ▶ Öngörü kapasitesi
- ▶ Dolaylı öğrenme kapasitesi
- ▶ Öz düzenleme kapasitesi
- ▶ Öz yargılama kapasitesi

► Gözlem yoluyla öğrenme süreçleri:

- Dikkat etme
- Hatırda tutma
- Davranışı meydana getirme
- Güdülenme

- ▶ **ÖZYETERLİLİK:** bireyin belirli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri örgütleyip başarılı olarak yapma kapasitesine ilişkin kendi yargısına öz yeterlilik algısı denir.
- ▶ Dört temel kaynaktan etkilenir:
 1. Bireyin doğrudan kendi yaptığı başarılı ya da başarısız etkinlikler sonucunda elde ettiği bilgiler
 2. Dolaylı yaşantılar
 3. Sözel ikna
 4. Psikolojik durum

- ▶ **ÖZDÜZENLEME:** bireyin kendi davranışlarını gözleyip kendi ölçüleri ile karşılaştırarak yargıda bulunması ve gerekiyorsa davranışlarını ölçütlerine uygun hale getirmesi